

»NARODNA CERKEV« -

ena zadnjih postaj na poti v popolno brezboštvo

Slovenija komunistična predstraža. Komunistični vzhod je v odkritem boju z zapadno demokracijo. Ne grmijo še atomske bombe, pač pa nekrvava diplomatska vojna. Na tej svetovni šahovnici je Slovenija najbolj na zapad pomaknjena komunistična postojanka. Zato si hoče ustvariti komunizem iz nje sebi najbolj predano, stoodstotno zboljševizirano področje, ki naj tvori varno odskočno desko za nove pogone na zapad. Od tu znani brezobzirni fanatizem v uvajanju komunizma v Sloveniji, ki ne pozna nikakih ozirov ali usmiljenja. »Kdor ni z nami, je proti nam« in kot takega ga stremo v prah in uničimo.

Slovinci so verno ljudstvo

V božjih načrtih pa je bilo, da je naletel komunizem v Sloveniji ob prepričano katoliško ljudstvo. Slovenci so tvorili že v davni zgodovini obrambni zid - antemuralia christianitatis - krščanstva. Kot globoko verno ljudstvo so Slovenci veliko storili in žrtvovali za miren razvoj krščanstva v srednji in zapadni Evropi, bodisi z zaustavljanjem prodiranja mohamedanskega polumeseca v turških bojih, bodisi z odporom proti širjenju lutrovskega krivoverstva iz nemških dežel na jugozapad. Sodobnim Slovencem pa je dal Bog zgodovinsko nalogo, da z mučeniškim trpljenjem in krvavimi žrtvami odpirajo oči zapadnim zaslepljenim kristjanom, da bi ne zapadli v mrzli objem uničujočega in brezbožnega komunizma. V plaščilo bo pa Bog, kar trdno verjame, povečal slovenski narod s slavo številnih mučencev.

Slovenska globokovernost temelji v predanosti ter zvestobi sv. stolici. Slovenci so stali na braniku prvenstva rimskega papeža v vsej svoji zgodovini, odkar sta jih sv. brata Ciril in Metod povežala s svojim zgledom in naukom s Petrovo skalo, zlasti pa v dobi lutrovskih zablod. Nanje ni imel vpliva in moči nikak proglaš na odpad od Rima, nikak »los von Rom«, nobena varljiva utvara neodvisne »narodne cerkve«.

Komunistična »narodna cerkev«

Komunizem se predobro zaveda, da ne bo uničil slovenske vernosti, dokler ne odtrže Slovencev od papeža, vira in podlage krščanske edinosti. Predvsem mora zatorej prekiniti povezanost slovenskega ljudstva z vidnim božjim namestnikom na zemlji, spodmakniti jim mora Petrovo skalo, ki je temelj pravovernosti.

Komunisti vedo, da ne bodo Slovencev hitro ukanili. Že sama misel na verski razkol jim je strašna. Zato pa morajo postopati z vsjo pretkanostjo in previdnostjo, da dosežejo svoj cilj postopoma, nekako neopazno, zahrbitno. In tako so komunisti skovali mojstrsko zasnovan načrt, pravo mojstrovino zvijače in zlobnosti. Iz svoje stoletne podtalne izkušnje vedo, da se jim najbogateje obrestujejo izigravanja čustev neorientiranega ljudstva, zlasti če je tako izigravanje psihološko utemeljeno. In tako hoče sedaj komunizem psihološko izigrati bogato razviti

narodni čut slovenskega ljudstva.

Slovenski komunisti so se proglasili za edine predstavnike slovenskih narodnih interesov, za edine glasnike in zaščitnike slovenstva. Delajo, kakor da ne bi vedeli, da so edino in izključno oni krivi, da je slovensko narodno telo razkosano na 5 držav, da je slovenska zemlja vsa posejana z grobovi, da umira na desetisoče slovenskih pregnancev, beguncev in obsojencev od lažote in bede. Kot bi se hoteli rogati iz te narodne nesreče, hibernsko vpijejo do neba o narodni enotnosti, o tujih zavojevalecih, o kapitalističnih izmozgovalecih, in kaj kmalu bodo pričeli vpiti o vplivih iz inozemstva, o ukazih iz tujine, o tujih gospodovalcih. Končali pa bodo s tem, da prepovedo ne samo politične stike s tujimi državniki, ampak tudi verske s sv. očetom. S tem bo zaključena taktična igra in razkol dovršen. Predno pa pridejo do uradnega preloma s sv. stolico, morajo doma pripraviti primerno ozračje z izgradnjo narodne cerkve.

Z izrazom »narodna cerkev« označujemo skupino vernikov enega naroda, ki je pretrgala vezi s sv. stolico ter cerkveno katoliško hierarhijo, torej z uradno Kristusovo Cerkvijo, in ki je pričela svoje samostojno, neodvisno življenje ali bolje svoje hlapčevsko življenje v službi poedine države. Narodna cerkev je torej razkolniška. Redno je vprežena v državni voz ter je ponižna dekla državne oblasti. Njen najvišji predstavnik, ki edini sme ukazovati, je državni poglavar; njeni škofje in duhovniki so državni slugi in plačanci. In tako »narodno cerkev«, ki se bo pač uradno imenovala slovenska »ljudska cerkev«, hoče brezbožni komunizem pokloniti katoliškim Slovencem.

Izgradnja slovenske »ljudske cerkve«

Praktična izgradnja slične slovenske razkolniške cerkve je že v teku. Uradne izjave marsala Tita, Bakariča in Kardelja so izzvale silen odpor v jugoslovanskih narodih, zato se vrši vse delo za kulisami, s skritimi kartami. Na kratko hočemo tu razkrinkati to nečedno igro, ki nam bo pojasnila marsikaj, kar nam je bilo do sedaj nerazumljivo.

Delo za razkol v načrtnem izigravanju slovenske narodne zvestosti obstoji bistveno v rušenju cerkvene avtoritete, zlostavljanju cerkvene hierarhije in novičenju »ljudskih« duhovnikov.

1. Rušenje cerkvene avtoritete. — Od tu načrtna gonja zoper Vatikan in sv. Očeta; od tu zlobno in zares satansko obrekovanje katoliških škofov, zlasti ob priliki uprizoritve procesov zoper nadškofa Stepina in Rožmana; od tu časopisna gonja zoper goriškega in tržaškega škofa. V očeh ljudstva hočejo umazati ne samo vrhove katoliške hierarhije, ampak tudi zavednejše in izobraženejše duhovnike. Od tu pitanje teh značajnih duhovnikov s priimki narodnih izdajalcev, tujih hlapčev; od tu uprizarjanje komedijskih procesov, kot v La-

nišču in Idriji, kjer naptijo duhovnikom stvari, o katerih se jim ni niti sanjalo. »Blatite, blatite, nekaj bo že ostalo!« je učil znani francoski brezverec.

2. Zlostavljanje cerkvene hierarhije. — Komunizem se ravna po Kristusovi besedi: »Udaril bom pastirja in razpršile se bodo ovce«. Nekaj škofov je pregnal, nekaj pozaprl; drugim ovira vršitev njihove višje pastirske službe. Značilno je, da slov. vlada v Ljubljani ne priznava mons. Vovka za ljubljanskega škofa, niti dr. Držečnika za mariborskega. Apostolskega administratorja msgr. rja Močnika so pa nasilno pregnali iz njegovega delokroga.

3. Novačenje ljudskih duhovnikov. — Ker se komunizmu ni posrečila igra z »višjim klerom«, niti ne z »vrhovi« katoliških duhovnikov, je bil prisiljen, iskati »ljudskih duhovnikov«, ki naj bi pripravili pot k razkolu. Načrt je naslednji: ustanoviti je treba udruženje OF duhovnikov, ki naj si izvolijo svojega vodjo za »duhovne zadeve«, nekakega »ljudskega škofa«, ki bo pastiroval »ljudskim duhovnikom« ter »ljudskim vernikom«, katere bodo sestavljali: brezbožni komunisti, njihovi izprijeni valpti in priganjači, »pobožne« mladinke in pokvarjeni mladinci, pionirčki in pionirke.

Tako se je vršil pred dvema dobrima tednoma v Ajdovščini masovni sestanek »ljudskih duhovnikov«, na katerega je bilo

povabljenih 36 duhovnikov iz bivše goriške, tržaške in reške škofije, o katerih so upali, da so nekaki njihovi simpatizerji. Na sestanek je prišlo 22 duhovnikov, ki pa prav gotovo niti vedeli niso, za kaj gre. Spregovoril jim je podpredsednik vlade Breclj, ki je zahteval, naj obsodijo svoje zakone, od sv. stolice postavljene višje pastirje, ter naj si izvolijo iz svoje srede predstavnika za svoje zadeve, s katerim bo potem vlada v stiku in katerega bo smatrala za postavnega zastopnika »ljudskih duhovnikov«. Duhovniki so takoj razumeli, kam ta reč pelje. Zato niso obsodili nikogar.

Po tem ponesrečenem poskusu pripravljajo komunisti miting vseh primorskih duhovnikov, široko duhovniško konferenco z namenom, da jih povabijo, naj se vsi vpišejo v vseljidsko organizacijo OF — zlati časi, ko so komunisti vpili na vsa usta, naj se duhovniki ne vmešavajo v politiko! — ter naj bodo pridni in pošteni »ljudski« duhovniki.

Pritisk bo strašen. Ubogi duhovniki bodo postavljeni v mučen položaj, v pravo mučeništvu, čeprav nekrvavo. Satan bo vrgel na mizo vse svoje karte: lepo besedo in sladke obljube; zagotovila in denarne podpore; kazni in bičanje; prisilno delo in skrivnostna izginotja. Vse te reči so se namreč že prigodile našim težko preizkušenim sobratom v »odrešeni« primorski deželi.

Na primorske duhovnike je prišla ura preizkušnje. Molimo, da bi jim stal ob strani vsemožečni Bog s svojo milostjo. Molimo, da bi imeli junakov in mučencev, ne pa odpadnikov!

Ali je to v duhu krščanske demokracije in tako zaželene vzajemnosti in ljubezni med narodi?

Dijaki srednjih šol v Gorici so prinesli domov vest, da ne bodo mogli obiskovati srednjih šol, ako ne prinesejo potrdila stalnega bivališča. Tega potrdila pa ne bodo mogli prinesli otroci staršev, ki so morali čisto vse zapustiti in bežati pred nerazumljivim sovraštvom lastnih rojakov z doma, da si ohranijo človeka vredno in često tudi le golo življenje. Torej ti nesrečni starši, ki so bili še včeraj »di nazonalita italiana« in so se kot vsi državljani 29 let žrtvovali za Italijo, ne bodo mogli v središču svoje dosežane dežele izsolati otrok za dobo, ko se bodo mogli brez nevarnosti vrniti domov. In povratek domov, ne pa poslovenjevanje Italije, kar je smešno misliti, je njihova edina želja. Ta zadeva nam ni še prav jasna, vendar že sama misel, da bi mogla biti demokratična in katoliška Italija tako brezčutna celo do svojih bivših državljanov, se nam zelo upira. Taka brezčutnost bi bila toliko večje obsodbe vredna, kolikor bolj uživa vprav Italija tako veliko in velikodušno pomoč zunanjega sveta.

OKNO V SVET

NEMIRI V ITALIJI IN FRANCIJI. V teh dveh državah bi prišel rad komunizem do oblasti s silo, ker drugače ne more. Odtod od zunaj naročeni in plačani nemiri. — Če bi demokratične države porabile proti zločincem, motilecem miru in spodjedalcem gospodarske obnove le malo kazenske oblasti, ki jim jo daje Bog sam — in ki jo komunistični diktatorji proti božji volji uporabljajo zoper poštene ljudi, bi bilo te zgage kmalu konec. Voditelje takih podvigov naj bi spravili pred sodišče, zapeljano množico, ki si želi komunistične diktature, pa po komunističnem receptu na brezplačno udarniško delo, da se države obnovijo, blagostanje vrne in ljudstvo stregi.

BODOČA BRITANSKA KRALJICA ODLIKOVANA Z REDOM »HLAČNE PODVEZE«. Princessa Elizabeta, ki se je poročila dne 20. 11. z največjim sijajem, ob katerem so pasle svojo razdovednost zlasti ženske vsega sveta, je postala nositeljica reda »hlačne podve-

ljajo v napačno luč njene namene. Marshall je dodal, da povzročajo različni nameni glede bodočnosti Evrope sedaj nje razlike med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. Te razlike pa ne vodijo nujno do neposrednega navzkrižja med narodnimi interesi teh dveh držav.

Prepričan sem, da bo ta zadeva odločena, da bo vznemirljiv konflikt med nami in Sovjeti, v kolikor gre za Evropo, pojenjal, če bo Evropa obnovljena kot solventna in močna skupnost. Glede bodoče konference zunanjih ministrov je Marshall rekel, da bo šel v London z odprtim srcem in da bo »stremel le po zdravi osnovi za sporazum.«

GLAVNA SKUPŠČINA ZDruženih NARODOV je 14. 11. dala svojo dokončno odobritev resoluciji, ki so jo predložile Združene države in ki ima namen omogočiti Koreji, da doseže postopoma svojo polno neodvisnost. V četrtek ponoči pa je glavna skupščina odobrila predlog Združenih držav za ustanovitev vmesnega odbora glavne skupščine za mir in varnost, ki bo moral funkcionirati od konca sedanjega rednega zasedanja skupščine pa do pričetka prihodnjega rednega zasedanja, ki bo v septembru leta 1948.

KONFERENCA ZUNANJINIH MINISTROV V LONDONU. Dne 25. novembra se bodo sestali v Londonu zunanji ministri Britanije, Združenih držav, Francije in Sovjetske zveze, da bi dosegli sporazum o mirovni pogodbi z Nemčijo. Britanski zunanji minister Ernest Bevin je več kot enkrat govoril, da je ta sestanek zadnja ali skoro zadnja priložnost za preprečitev ostre razcepitve med Sovjetsko zvezo in zahodnimi demokracijami. Obljubil je, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da to upanje ne bo splavelo po vodi.

Zaenkrat izgledi niso popolnoma jasni. Namestniki zunanjih ministrov, ki imajo nalogo, da pripravijo čisto mizo za svoje ministre, še niso dosegli veliko pozitivnega uspeha. Kaže, da še niso dosegli sporazuma o raznih točkah, ki so jim bile prvotno dodeljene v razmišljanju, in da so se sedaj vrnili k razgovoru o dnevnem redu londonskega sestanka. Ena izmed točk, glede katere niso mogli priti do zaključka, se nanaša na začasno vlado za Nemčijo in nato, ali naj bi bila takšna vlada pripuščena na konferenco o nemški mirovni pogodbi.

Vendar ne moremo zanikati, da se položaj po Moskovskem sestanku zunanjih ministrov zaostreje na stvareh, ki navidezno izključujejo kompromis. Na londonskem sestanku se bo pokazalo, če ta videz odgovarja stvarnosti ali ne.

O konferenci zunanjih ministrov v Londonu piše tudi ameriška revija »Newsweek«, ki pravi med drugim: »Ko so namestniki zunanjih ministrov razpravljali o pripravah za konferenco ministrov samih, je britanski delegat Patrick Dean, ki je predsedoval, rekel: »Preidimo k naslednjemu nesporazumu«, nakar se je hitro popravil: »Preidimo k naslednji točki«. Dejanjsko, čeprav ne diplomatsko, je imel prvič prav. Namestniki so se le enkrat sporazumeli. To je bilo na njihovi prvi seji dne 6. novembra, ko so debatirali, ali naj imajo seje zjutraj ali popoldne. V tem pogledu je sovjetski delegat Andrej Smirnov popustil v prid ostalih treh, ki so želeli pričeti z delom ob 10. uri popoldne. Rekel je, da je to po moskovskem času itak ob enih popoldne.«

Ni dvoma, da bodo Sovjeti hoteli izkoristiti londonski sestanek v zvenečo propagando,

da bi se prikljubili Nemcem. Verjetno bodo zahtevali, da je treba omogočiti nemškimi zastopnikom, naj na konferenci tudi on poveča svoje stališče.

PROGLAS ZA ZAHVALN DAN. Predsednik Truman je proglasil 27. november za zehvalni dan. Pri tem je govoril tudi naslednje besede: »Starejši narodi od našega so imeli navado, da so v času žetve en dan počivali in se vzdražali dela ter posvetili ta dan izražanju hvaležnosti vsemogočnemu Bogu za blagoslov, ki ga je sipal na nas. Ko se leto bliža koncu, je primerno, da tudi mi spet dvignemo svoja srca k posebnim molitvam.

Letos naj bo znak našega zahvalnega dneva ponižnosti, razumevanje za tiste, ki nimajo izobilja, ter sočustvovanje z onimi, ki živijo v pomanjkanju. Ko se v molitvi zahvaljujemo Bogu za njegovo radodarnost, se moramo spomniti, da je večji blagoslov dati kakor sprejemati; pri tem moramo tudi pokazati, da izpolnjujemo zapoved, da je treba plemenito deliti naše bogastvo s potrebnim ljudstvom drugih narodov.

DOMAČE NOVICE

Devdeseti rojstni dan

Upokojeni g. župnik Josip Kosovel, ki je pastiral skoraj 50 let v Štandreu pri Gorici, je praznoval 23. t. m. svoj 90 rojstni dan. Jubilat je še vedno čil in zdrav; nihče bi ne prisodil temu bisermišniku tako dolgo vrsto let. Številni prijatelji in zlasti njegovi bivši verniki mu želijo — in mi se jim pridružujemo, da bi ga Bog ohranil krepkega do skrajnih mej človeškega življenja.

RICHARDSON OBSOJEN NA 5 LET PRISILNEGA DELA IN NA 3.000 DOLARJEV GLOBE. Ameriško vojaško sodišče, ki je sodilo bivšega šefa oddelka za javna dela Zvezniške vojaške uprave majorja Edvarda Richardsona zaradi zločinov, ki jih predvidevata dva člena vojnega zakonika, je izreklo dobi njemu obsodbo, s katero ga je obsodilo na 5 let prisilnega dela ter 3.000 dolarjev globe skupno z izbrisom iz ameriške vojske od dneva aretacije.

Cerovo — Jazbine

Obhajali smo praznik Vseh svetih in spomin vernih duš, še brez zvonjenja in brez obiska grobov. Samo mladina do 14. leta je smela na pokopališče »za ograjo... Darovali smo še to žrtve za verne duše tistih, ki so padli — »pogorah, po vodah; — po breznih in jamah; po gozdavih in brajdhah; — po taboriščih, v ujetništvu in pregnanstvu; v vojni in doma zaradi razmer; — po vseh vernih krajih tega sveta. Spomnili smo se »Vas, zabljene grobovi, kjer križ ne kamen ne stoji; kj niste venčani s cvetovje...

Imeli smo že 1. petek s 37 sv. obhajili. — 12. 11. se je začela sola.

Deset otrok se je te tedne pripravilo na sv. birno. Hiteli smo, da še pred hudim mrazom opravimo to slovesnost. Starši birmancev so naročili 15. 11. kar koriero iz Gorice do Prevala. Do tje so se birmanci in botri pripeljali z »molami«. V Moši so se »noviče« preoblekli in končno pripeljali v Gorico z zamudo radi dežja in počasnega »čajnanja« z voli po blatni poti. Prišli so zadnji hip, preden se je prevz. g. nad-

Hlapec Ferjan

»Ali res tako misliš?«
»I gotovo. In zame bi bilo veliko veselje, če bi ti mogla pomagati in prinesla ti malo sreče po vseh bridkosti, ki so te zalele.«
»Ti sama bi mi prinesla največjo srečo.«
»In ti meni! Tako sem se veselila, da te zopet vidim.«
»Milka, ali bi zares mogla postati moja?«
»O tem sva se že davno zmenila. — In če to ovržeš, ostanem vse svoje življenje uboga, zapuščenca sirota.«
»Ne, ne, ti dobra deklica!« je zaklical in, vneto prijel za njeno roko; »midva hočeva večno pripadati drug drugemu.«
Globoko ganjena sta oba nekaj časa molčala. Nato je rekel on:

»Sedaj pa morava tudi delati na to, da bova smela biti čim prej zedinjena pred Bogom in ljudmi. Tisoč sedem sto goldinarjev imam skupaj in bi za to hodnje poletje lahko dobil tukaj neko posestvo v najem pod ugodnimi pogoji.«
»In nekaj denarja bi mogla tudi jaz primakniti,« je izjavila deklica; »Tine, moj brat, je rekel, da moram vsaj tisoč goldinarjev prejeti kot plačo za vsa službena leta.«
»Tine? — Pred tvojim pismom nisem niti vedel, da imaš brata.«
»Šele prejšnje leto sem ga spoznala. Je iz prvega zakona moje matere in se mu je podobno godilo kot meni. Kot majhen otrok je prišel k daljnim sorodnikom na Dolenjsko, tam je dočel pri težkem delu, bil nato pri vojakih, in ko se je vrnil, je toliko podcedoval po svojem redniku, da si je mogel kupiti majhno posestvice v Slivnici. Stan-

ga dva tisoč goldinarjev.«
»Ti, Milka, toliko bi zmogla spraviti skupaj tudi midva... Če bi ti ne bilo premajhno, bi tudi midva kupila kaj takega kot Tine.«
»O, seveda bi mi bilo po volji, Ferjan! Naj bi bila hišica še tako majhna, napravila bi ti že prijeten domek.«
»In najprijetnejša boš v njej tja, je rekel navdušeno Ferjan.
»Ali se lahko dobijo v nakup taka majhna posestva?« je vprašala deklica preprosto.
»Lahko ravno ne, je že treba malo povpraševati in pozvedovati. Upam pa, da do bom do poletja kaj primernega. In potem bi bilo možno, da se lahko že v enem letu poročiva. Toda tebi, Milka, bo težko oditi iz domačega kraja.«
»Ferjan, kjer si ti, mi je prijetno kot doma.«
Ozrla sta se z iskrenim pogledom

drug na drugega. Potem sta si imela še veliko povedati iz zadnjih preteklih let in o načrtih za bodočnost. Ko sta prišla na postajo, sta morala še nekaj časa čakati, da je prišla slednji Ančka. Že od daleč jima je veselo klicala:
»Vidva pa tudi bežita, kot bi bila kaj ukradla, hihih... Neben pes bi vaju ne dohitel.«
Toda že je privrsl vlak na postajo in morali so se naglo posloviti.
»Pozdravite mi vse lepo doma!« je zaklicala Ferjan.
»Prinešeni pozdravi niso pravi, se je zasmejala Ančka; »moraš sam že kdaj priti in prinesiti pozdrave.«
»Z Bogom, Ferjan!« je rekla Milka in mu na rahlo stisnila roko.
»Bog tudi s teboj, moja draga!«
Brž sta stopila na vlak. Ko je ta odhitel naprej, je Ferjan za dekletoma še dolgo mahal z roko.

(Nadaljevanje)

mašniškega veselja — in z izredno bogato letino kostanja in jabolk. Za vse Mu bodi hvala!

Kako je za „železnim zastorom“?

Meja zapira Jugoslavijo kot nekako velikansko koncentracijsko taborišče. Zato prihaja od tam le malo zanesljivih poročil. Ljudje, ki prihajajo sem z rednimi dovoljenji, so v svojih izjavah zelo skopi in skrajno neaupni; bojijo se, kaj bi bilo z njimi, ako bi se izvedelo tam preko, da so podali o tamkajšnjih razmerah kako manj ugodno poročilo. Mnoge, ki so bili prej tako navdušeni za komunistično Jugoslavijo, je tudi sram priznati, da so se tako pošteno urezali. — Na pisma iz Jugoslavije, čeprav se zdijo necenzurirana in morda so tudi res velikokrat necenzurirana, se tudi ni mogoče zanesti, kajti vse ljudstvo tam je tako preplašeno, da si nihče ne upa za noben denar povedati in povrh še napisati kaj takega, kar ne bi hotel, da OZNA izve. — Jugoslovansko časopisje in radio je pa sploh popolnoma usuznjen režimu, tako da bi bil zelo nespametno, kdor bi hotel iz njega zajemati informacije o dejanskem stanju v deželi, po kateri so vsi Slovenci hrepelji kot po obljubljeni deželi, pa je sedaj nanjo legel mrak in prokletstvo največjega modernega Babela — Moskve.

Kolikor toliko objektivno sodbo si moramo ustvariti le iz izjav ljudi, ki so zbežali in se ne mislijo več vrniti v rdeči raj. Tudi taki, ki se jim posreči tajno prekoračiti mejo, so dovolj zanesljivi v poročilih. Vendar iz poročil ene osebe ali iz enega kraja si ne moremo ustvariti prave slike celote, kajti razmere nikakor niso povsod še enake, čeprav se opaža tendenca, da bo kmalu vsa dežela nategnjena na isto kopito. Doslej je bila zelo velika razlika med razmerami v vaseh tik meje (Solkan, Šempeter itd.) in med bolj oddaljenimi vasei. To je iz prapagandnih razlogov dokaj razumljivo. Čim bolj pa napreduje izenačevanje, tem bolj se tudi zapirajo meje, tem bolj gosta postaja tudi »železna zavesa«, da bi svet ne mogel zvedeti, kako je prav za prav za njo.

Nekaj podatkov

Naj nanizamo nekaj takih podatkov, ki so popolnoma zanesljivi in iz katerih si morejo razumni bralci ustvariti bolj jasno sliko o splošnem položaju v tem delu Primorja, ki je bilo »osvo-bojeno«.

Na krmilo prihajajo vedno bolj le najbolj neznačajni in najmanj pošteni ljudje, dočim bivše poštene OF-arje por-tiskajo vedno bolj v stran. — Nekaj za-ščitnik je dejal: »V Jugoslaviji bo ta-krat dobro, ko postanemo vsi oznarji in bomo vsi drug drugega neusmiljeno nad-zirali.« — Na mitingih je sedaj v modi medsebojno obrekovanje in napadanje bivših funkcionarjev in OF-arjev. Zara-di tega pa ne pridejo pred sodišče, ker bi bilo baje treba preveč sodnikov in ječ. — Bivši OF-arji so bolj razočarani kot bivši reakcionarji, ker ti slednji so si stvari predstavljali slabše, kot so do danes. Nekdo je rekel: »Do danes niso veliko ljudi zaprli; še celo izpustili so mnogo pripornikov in jih poslali domov ali na prisilno delo. Sicer pa v Jugosla-viji nima pomena ječa, ko je vsa drža-va ena sama ječa.« — Denarja je vedno manj; kar prodajajo, je silno po ceni, kar kupujejo, silno drago. — Takoj po priključitvi cone A k Jugoslaviji, so na Gorenjem Vipavskem zbirali živino, ži-vež in denar za »izstradane osvobodjene brate.« — Takrat so morali otroci nekje pisati nalogo, kako hudo jim je bilo pod ameriško okupacijo. Otroci so de-jali: »Kako naj to pišemo, ko nam je šlo tako dobro.« — Po »osvoboditvi« so se usuli Kranjci od vseh krajev v bivšo cono A in tam izpraznili vse trgovine. —

»Glede hrane«, je rekel nekdo, »bi se šlo, ali z obutvijo in obleko je huda in bo še hujsa, ko potrgamo, kar imamo na sebi. Nimamo ne šivank ne sukance, da bi si mogli kaj zašiti. Žival, ki ne rabi drugega kot hrano, bi mogla biti zadovoljna. Človek pa rabi tudi obleko in predvsem svobode mišljenja, govora itd.« — »Veselite se, preč.« — To velja povsod o Sloveniji danes, kot velja že trideset let o Rusiji, ki pravijo o njej, da je »dežela, kjer se nihče ne smeje.« — Na ukaz se pa ljudje tudi smejejo, vpijejo in kričijo in tudi na volitve so šli 16. 11. z godbo in petjem ter skoraj 100 procentno volili ljudi, ki bi jih rajši videli v »krtovi deželi«. Po volitvah pa so jih s kamioni odpeljali — kakor s poudarkom poročajo njih čas-niki — na prostovoljno množično delo na razne kraje, pač zato, ker je bila ne delja, ki je najpripravnejši dan za težka dela. Gospod Bog v Jugoslaviji ne uka-že nič več s svojim nedeljskim počit-kom — in to želijo »progressivni demo-kraci« ob vsaki priliki slovesno pod-črtati. — Kolhoz v Ložu se je tako sla-bo obnesel, da bi se radi kmetje, ki so prostovoljno pristopili, sedaj odmaknili, ker so prej mislili, da bodo od kolhoza kaj imeli, pa sedaj vidijo, da imajo od dela v kolektivu še mnogo manj kot prej od dela v zasebnem gospodarstvu. — Zelo veliko ljudi si želi vojne, čeprav vedo, da bi bila nova vojna še mnogo hujsa od sedanjice. — Ponckod so začeli izseljevati posamezne družine. — Prišel je že tudi glas o nameravanem preselje-vanju v večjem obsegu... — V krajih, kjer je veliko funkcionarjev, se pred gostilnam in menzami širi prijeten vonj po pečenkah in gostilničarji imajo veli-ko dela. Tu in tam pa gre glas, da se ti gostilničarji bojijo, da pojdejo od sa-mega dela v gospodarski polom. — Drug-god otepaajo nezabellen močnik in krompir. — Tudi glede hrane je napor-vedal Tito še večje žrtve. — Najslabše je za duhovnike. Vzeli so jim plačo in ponekod so jim zaplenili celo tisto, kar so jim ljudje prostovoljno prinesli na dom. — Krščanski nauk smejo poučevati le redki »zanesljivi duhovniki.« — Vse duhovnike bi radi spremenili v prave hlapce brezbožne vlade. — Nekaterim duhovnikom je baje prepovedano celo pridigovanje v cerkvi. — Nekega duhov-nika so v noči oznovci tako preplašili (drugi pravijo pretepli), da je nevarno zbolel. — G. župnik Likar iz Spodnje Idrije je bil obsojen na 12 let, ne da bi prav vedel, zakaj. — Dne 9. 11. je bila

»ŠOPEK CVETLIČNI«

Tak naslov ima knjižica z 32 premi-šljevanji in molitvenikom za dekleta in žene, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba. Duhovnikom bo lahko služila tudi kot šmarnično branje. Dobi se v katoliški in v Lukežičevi knjigarni v Gorici in pri Fortunatu v Trstu. — Knji-žico toplo priporočamo.

Darovi

Begunci iz Libušenj 500; dva begunca iz Kozane 150; v priznanje listu, kar se bori za resnico in pravico, 500; N. N. namesto venca na materin grob 100; Luc'ja Kenda 200; Angela Koren pred odhodom v tujino 100; Ema Janesh-Znidarski naročnica 500 in dar pred odhodom 1500; naj list ne umrje, naj živi, mu družba treh deklet želi 1000 + 1000 + 300; in četrtja je prišla: Bom še jaz pomagala! 500; in tudi peta se zglaš: Slovenec vsak naj daruje vsaj stotak! 500; in šesta je dejala: Jaz tudi ne bom zaostala 500; Miklavžev dar 1000; Za sklad »Slovensk Primorca« darujejo zavedni katoliški Slo-venci iz Opčin za svobodo 1416; N. N. iz S.T.O. 500 L. Bog povrni!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna — Gorica

v Idriji birma. Birmoval je ljubljanski pomožni škof msgr. Vovk. Birmancev je bilo skoraj 1.500. Pravijo, da so komunisti »kušali z vsakovrstnim sitnarstvom (zlasti glede prevoznih sredstev) preprečiti delitev tega zakramenta, a niso uspeli. Birmanci in botri so prišli tudi z največjimi žrtvami iz vseh delov dežele.

Slovincem v Italiji, ki pravijo, da je to sama propaganda in da je v Jugosla-viji vse lepo in dobro in da tam vlada resnična svoboda, pravimo, da bi mi, če bi bili takega mnenja kot oni, že zdavi naj odšli tja. Če oni ne gredo, je to zna-menje, da so hinavci, ki eno govorijo in drugo delajo — ali pa plačani rovarji.

Naš list ti na kratko veliko pove. Ti imaš malo časa. Ali ni torej kot naš lašč za tebe?

PODPIRAJ GA!

URH in ŽEF

Tisti večer je prišel Urh z zadnjim vlakom srečno v Trst. Zena mu je izročila pismo argentinskega konzula v Rimu, iz katerega je vrli Vipavec spoznal, da mora iz ljubezni do slovenskega naroda v tujini na dolgo in nevarno pot čez morje. »Bog že ve, zakaj!«, je mr-mral, ko je prebiral drugo pismo, ki mu ga je bil neki znanec pred nekaj urami prinesel iz Travnika pri Kalvariji.

Celo se mu je zjasnilo, ko je bral: Dragi g. Urh! Že dolgo se zanimam za Vas, in čeprav Vas osebno ne poznam, ste mi zelo simpatični radi odkrite mo-žatosti in kmečke modrosti, s katero presojate male in velike dogodke doma in v svetu. Zelo rad bi vas spoznal tudi osebno. Sedaj se nudi posebna prilika. Dne 4. listopada bom obhajal svoj god in na ta dan povabim k sebi na majhno južino svoje ljube kaplane, g. organista in cerkvojnika. Vsi ti moji gostje bodo gotovo zelo srečni, ako bodo imeli tudi vas v svoji sredi. Če le morete, pridite tudi vi ob starih popoldne. Ne bo ver-like pojedine, toda mislim, da vkljub temu ne bo treba, da bi se vaša gospo-dinja ta dan mučila s pripravljanjem večerje za Vas.

Na svidenje!
Župnik Dragoslav

Mož in žena sta bila zelo vesela za-nimanja in naklonjenosti tako odlične osebnosti. Toda Urh je kar obstal, ko se je spet spomnil, da bo moral prej od-potovati in se torej godovne slavnosti ne bo mogel udeležiti.

Pri Svetem Justu je ura bila tri po-polnoči, ko je naš možak zaključil sle-deče pisanje:

Velečastiti in premilostljivi
gospod župnik!

Vaše cenjeno pismo sem prejel in ne morem Vam povedati, kako silno me je razveselilo Vaše zanimanje za mojo osebo in kako zelo mi je žal, da se ne morem odzvati Vašemu tako vljudnemu povabilu. Zato sprejmite po tem pismu moja najspoštlivejša voščila k cenjenemu godu. O Vašem sv. patronu sem ne-koč slišal, da je postal vsem vse. Kako zvesto hodite tudi Vi, premilostljivi, po njegovi poti! Že samo dejstvo, da ta-kega reveža, kot sem jaz, poznate, se zanj zanimate, ga v krog svojih naj-dražjih vabite, je jasen dokaz za to trditev. — Poleg tega je kar ginljiva očetovska ljubezen do vseh Vaših so-delavcev. Kaj si moremo misliti lepše-ga, kakor je to, da g. župnik tako ljubi kaplane — in vaši so res odlični, poseb-no tisti, ki tako lepo pridiga in Gre-goričeva neprestano deklamira, — prvo-vrstnega in najbolj požrtvovalnega glas-benika in starosto organistov in konč-no tudi neumorno in nesebično žrtvujo-čega se cerkvojnika. Ta očetovska skrb za dušni blagor in tudi za telesno dobro Vaših pomočnikov je nekaj tako veliko-gega, da bo ostal Vaš spomin v farji ve-komaj slaven.

Kako težko mi je, da se ne bom mo-gel udeležiti bratskega obeda na Vaš slavn god! Kako rad bi ob tej priliki dvignil čašo in napil predvsem Vam, potem pa še vsemu ostalemu omizju, za katero bi bila vsaka hvala premajhna!

Toda nadejam se, da se bom mogel udeležiti pojedine, ki jo boste tam okrog Velike noči priredili pevskemu zboru, za kar se prav toplo priporočam; upam namreč, da se do takrat vrnem iz Amerike, kamor moram prav te dni odpotovati.

Vas in vse Vaše drage, ki se bodo na Vaš slavn god zbrali pri Vaši mizi, pozdravljam prav spoštljivo in kličem: Sv. Vaš patron Vas ohrani pri zdravju in Vas podpiraj v velikodušni požrtvo-valni ljubezni in Vam izprosi božji tron!

Tako Vam kliče hvaležni in vdani
Urh